Бары дойдулар пролетарийдара холбоһуң!

САРДАҢА

ССКП ӨЛӨНҮӨК ОРОЙУОНУНААҔЫ КОМИТЕТЫН УОННА
ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

ОРГАН ОЛЕНЕКСКОГО РАЙКОМА КПСС И
РАЙОННОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Тахсара 5-с сыла

№ 34 (490)
Муус устар
24
күнэ
1959 сыл.
БЭЭТИНСЭ

Сыаната 10 харчы

Советскай Союз үлэһиттэрэ! Хас биирдии предприятие уонна тутуу, хас биирдии колхоз уонна совхоз сэттэ сыллаах былааны толорорун уонна аһары толорорун иһин охсуһуң! Сэттэ сыллаах былааны кыайыылаахтык толоруу—норуот материальнай олоҕун уйгутун уонна культуратын таһымын салгыы үрдэтии мэктиэтэ!

1959 сыллааҕы Первэй Маайга ССКП КК ыңырыыларыттан.

РСФСР Верховнай Советын маңнайгы сессията

Кремлгэ муус устар 14 күнүттэн 16 күнүгэр диэри бэһис ыңырыылаах РСФСР Верховнай Советын маңнайгы сессията буолан ааста.

Сессия «Оскуола олоҕу кытта сибээһин бөҕөргөтөр уонна РСФСР-га норуот үөрэҕирпитин систематын салгыы сайыннарар туһунан» боппуруоһу көрдө.

Уонсай орто үөрэҕи уларытан тэрийии туһунан РСФСР үөрэҕин министрэ таб. **Е. И. Афанасенко** дакылаттаата.

Профессиональнай-техническай үөрэҕирии туһунан ССРС Министрдэрин Советын иһиннээҕи үлэ резерватын кылаабынай управлениетын начаалыныыгын бастакы солбуйааччы таб. **А. Ф. Бордадын** кэпсээтэ.

ССРС үрдүк үөрэҕин министрин бастакы солбуйааччы таб. **В.Н. Столетов** үрдүк үөрэх туһунан дакылаат оҥордо.

Дакылаттарга кэпсэтиигэ тыл эппит депутаттар СКП XXI съезһэ түһүөрбүт улуу канныах соруктарын олоххо киллэриигэ РСФСР үлэһиттэрэ сүгкэн өрө көтөҕүллүүнэн турумуттарын туһунан эттилэр. Депутаттар оскуола олоҕу, производствоны кытта сибээһин бөҕөргөтүү маңнайгы үчүгэй опыттарын тустарынан кэпсээтилэр. Оскуоланы уларытан тэрийии норуот интэриэһигэр эппиэттиир, советскай ыччат үлэҕэ, олоххо бэлэмнэниитин хааччыйар, коммунистическай общественоы тутууга киниини активнайдык кыттыарга көмөлөһөр.

Сессия оскуола олоҕу кытта сибээһин бөҕөргөтөр уонна РСФСР-га норуот үөрэҕирпитин систематын салгыы сайыннарар туһунан Сокуону биир санаанан ылыннa.

Итиитэн салгыы сессия РСФСР Верховнай Советын Президиумун быыбардааһын туһунан боппуруоһу көрдө.

Партийнай бөлөх уонна кырдьаҕастар советтарын соруданахтарын РСФСР Верховнай Советын Президиумун председателин, киниини соблуйааччылар, ону тэҥэ РСФСР Верховнай Советын Президиумун чилиэннэрин тустарынан **А. Б. Аристов** этии киллэрдэ.

Таб. Аристов ССКП КК рекомендациятынан РСФСР Верховнай Советын Президиумун председателинэн ССКП КК Президиумун чилиэнэ таб. **Н. Г. Игнатовы** таларга этэр.

Сессия РСФСР Верховнай Советын Президиумун председателинэн таб. Н.Г. Игнатовы биир санаанан быыбардаата. Ону тэҥэ председатели солбуйааччылар уонна РСФСР Верховнай Советын Президиумун чилиэннэрэ талыллыннылар. Сессия РСФСР Министрдэрин Советын председателэ **Д. С. Полянскай** баһылыктаах РСФСР саҥа правительстволын састаабын бигэргэтта.

Итиинэн сессия бэйэтин үлэтин бүтэрдэ.

(ССТА).

Кылгастык

Белоруссияҕа. Семилетка устатыгар 15 мөлүйүөн квадратнай метр нэһиилэх олорор дьиэлэри тутуу бэлиэтэннэ. Саҥа квартираларга 500 тыһыынча кэргэн киириэҕэ.

Омскайга Пушкин аатынан уобаластааҕы библиотекаҕа китай тылын үөрэтэр курс аһылынна. Курска рабочайдар, студеннар, научнай үлэһиттэр үөрэнээллэр.

Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланнылар

Профсоюзнай үлэни үчүгэйдик тэрийбиттэрин уонна профсоюзнай актив месячнигын ыытыыга активнай кыттыыны ылбыттарын иһин; Саха сирин профессиональнай союзтарын Советын президиумун Бочуотунай грамоталарынан биһиги оройуоммутуттан наҕараадаланнылар:

Государственнай тэрилтэлэр үлэһиттэрин профсоюһун райкомун [illegible] Иванов С. Ф., культура үлэһиттэрин профсоюһун райкомун казначея Лазарев П. С., эмп үлэһиттэрин профсоюһун активискалара Ершова А. И., Ларионова П. П. уонна кооперация үлэһиттэрин профсоюһун месткомун председателэ Оборкина А. А.

Бочуотунай грамоталар наҕараадаламмыттарга үөрүүлээх быһыга-майгыга тутарылыннылар.

Социалистическай куоталаһыыны киэҥник тэнитиэҕиҥ

К. Винокуров,
райсовет председателэ.

ССКП XXI съезһинэн бигэргэтиллибит сэттэ сыллаах былааны болдьоҕун иннинэ толорор иһин социалистическай куоталаһыы дойду үрдүнэн киэҥник тэнитиллэр. Биһиги республикабыт семилетка бастакы сылыгар—1959 сылга соруктары болдьоҕун иннинэ толорорго Үдэтиллибит эбээһээтэлистибэни ылынан, Магадан уобаластаһын кытта куоталаһар.

Магадан уобаластаһын кытта социалистическай куоталаһыыны киэҥ далаһыннаахтык тэнитэргэ ССКП Саха уобаластаҕы комитета уонна Саха АССР Министрдэрин Совета республика оройуоннарын, колхозтарын, совхозтарын, сүөһү иитиитин үлэһиттэрин уонна булчуттарын социалистическай куоталаһыыларын усулуобуйаларын бигэргэттилэр.

Бигэргэтиллибит усулуобуйаларынан социалистическай куоталаһыыга бастаабыттарынан аҕыйыллаллар: дояркалар 1958 сылга тэҥнээтэххэ хас биирдии ынахтан 400 кг. үүтү эбэн ыатахтарына, ныпрэй көрөөччүлэр олохтоох боруода ынахтан 9 ыйыгар диэри ныпрэй суукката аҕы орто үүнүүтүн 600 гр. итэҕэһэ суобу ситистэхтэриэ, бостууктар сыһыарыллыбыт ынахтарыттан сайын устата 1000—1200 кг. үүтү ыыры хаачыйдахтарына, кыылы ситээччилэр—саһылтан 4,7, кырсаттан 9 оҕоттон итэҕэһэ суобу ылбыттары уонна үчүгэй хаачыстыбалаах тириини туттарбыттары.

Түүлээх булдугар «Саха АССР түүлээҕин булдун туйгуна» уонна «Түүлээх булдун бастыҥа» диэн аттар иҥэриллэллэрин ситиһэр иһин социалистическай куоталаһыы ыытыллар. Бу куоталаһыы кыайыылааҕынан аҕыллаллар: оройуоннай нуормапы кыһыҥы сезон устата 400 быыһыантан итэҕэһэ суох толорбуттар уонна түүлээх хаачыстыбатыгар зачет нуорматын тутуспуттар. Бу усулуобуйаны ситиспит булчуттарга республикатааҕы Бочуот дуоскатыгар таһааран туран, «Саха АССР түүлээҕин булдун туйгуна» диэн аат иҥэриллэр. Булт бригээдэлэрэ кыһыҥы сезоҥҥа былааннарын 300 быыһыантан итэҕэһэ суох толорбуттар уонна хаачыстыбаҕа зачету тутуспуттар, нэһилиэк Советтара, колхозтар кыһыҥы сезоҥҥа былааны 200 быыһыантан итэҕэһэ суох толорбуттар, хаачыстыбаҕа зачет быыһыаһын тутуспуттар. Киниилэргэ республикатааҕы Бочуот дуоскатыгар таһааран туран, «Түүлээх булдун бастыҥа» диэн аат иҥэриллэр.

Итн бочуоттаах аттар Саха АССР Министрдэрин Советын уураахтыгар иҥэриллэр. Түүлээх булдугар быйыл IV уонна I кыбартаалларгаагы сезоҥҥа биһиги оройуоммут булчуттарыттан Ленин уонна Үлэ Кыһыл знамята орденнардаах, кырдьаҕас булчут таб. Семенов Василий Семенович сезон устата 30.868 солкуобайдаах түүлээҕи булталын, эбэтэр 593 быыһыан толорон «Саха АССР түүлээҕин булдун туйгуна» диэн ааты иҥэрэргэ усулуобуйаны тутуста.

Социалистическай куоталаһыыны киэҥник тэнитэн, бигэргэтиллибит уоулуобуйалар көрдөбүллэрин ситиһэргэ күүһү түмүөххэ наада. Сүөһү, кыыл иитиитин үлэһиттэрэ, булчуттар, хас биирдии колхозтааахтар ити усулуобуйалары чуолкайдык билиэхтээхтэр. Маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр секретардара, нэһилиэк Советтарын уонна колхозтар председателлэрэ куоталаһыы усулуобуйаларын өйдөтүүнү, хас биирдии производственникка тиэрдиини киэҥник тэрийэллэрэ наада. Өйдөтөрү, тиэрдэри тэҥинэн тэрээһини үлэни ыытыллыахтаах. Холобур, ныпрэй көрөөччүтэ, бостуукка, звероводка чопчу ахсааннаах сүөһүлэр, кыыллар сыһыарыллыахтаахтар. Түүлээх булдугар бригээдэлэр итинн учуоттан тэриллиэхтээхтэр, онон үлэ тэрийиитин хатылаан көрөр наадалаах.

ССКП Саха уобаластаҕы комитета уонна Саха АССР Министрдэрин Совета бигэргэппит усулуобуйалара уонна уураахтара «Кыым» хаһыакка бэчээттэммитэ балачча өрбүолла, ол үрдүнэн биһиги колхозтарбытыгар туох да үлэ саҕалана илик. Билигин тыа хаһаайыстыбатын үлэтин эппиэттээх кэмэ кэлэн турар, бу кэмиэ пти үлэни күүһүрдэн социалистическай куоталаһыыны киэҥник тэнитиэххэ. Таба иитиитин уонна кыыл иитиитин хаалыыттан таһаарыыны, бары үчүгэй көҕүлээһиннэри инициативалаахтык пилэ хабан ылар эрэ буоллахпытына ситиһиэхпит.

—o—

Первэй Маайы көрсө

Куоталаһыыга киирсэн

Оройуон тэрилтэлэрин социалистическай куоталаһыылара түмүктэннэ. Түмүк көрдөрүнэн сибээс оройуоннаҕы хонтуората маҥнайгы кыбартаалга былааныи 123,5 быыһыан толордо. Оттон райпо маҥнайгы кыбартаалга былаанарын: табаар эргийиитигэр 123 быыһыан, общественнай аһылыкка 148 быыһыан, иистэнэр сыахха 116 быыһыан толордо.

Маҥнайгы кыбартаал түмүгүн райпо үлэһиттэрэ коллектив муниһаҕар дьүүллэһэн баран, Первэй Маайы көрсө муус устар ыйдаах былааны толорорго соругу туруорунnулар. Бары объектар сорудахтарын ый ахсын дэхситик толороллорун иһин куоталаһыы киэҥник тэнийэр.

„Сардаҥа“ корр.

Үчүгэйдик үлэлииллэр

«Якутстрой» трест комсомолец таб. Дубинин прорабтаах Өлөнүөктээҕи стройучаскатын бөлүөтүнньуктара биһиги оройуоммутугар, оройуон киинигэр оҕо садын дьиэтин тутуутугар үлэлииллэр. Бөлүөтүнньуктар социалистическай куоталаһыыга киирсээннэрэ маҥнайгы кыбартааллаағы сорудахтарын 216 быыһыан толордулар.

Тутааччылар итн ситиһиилэрпинэн мунүрдамматтар, киниилэр Первэй Маай бираабынньыгын иссэ үрдүк көрдөрүүлээх көрсөргө, хаачыстыбалаахтык үлэлиигэ дьулуһаллар.

Эвенкийскэй миллионер колхозка

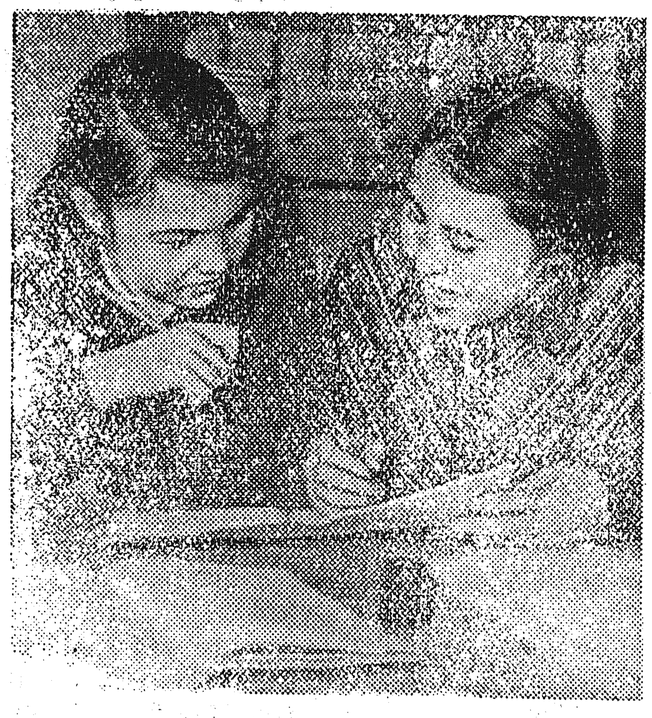

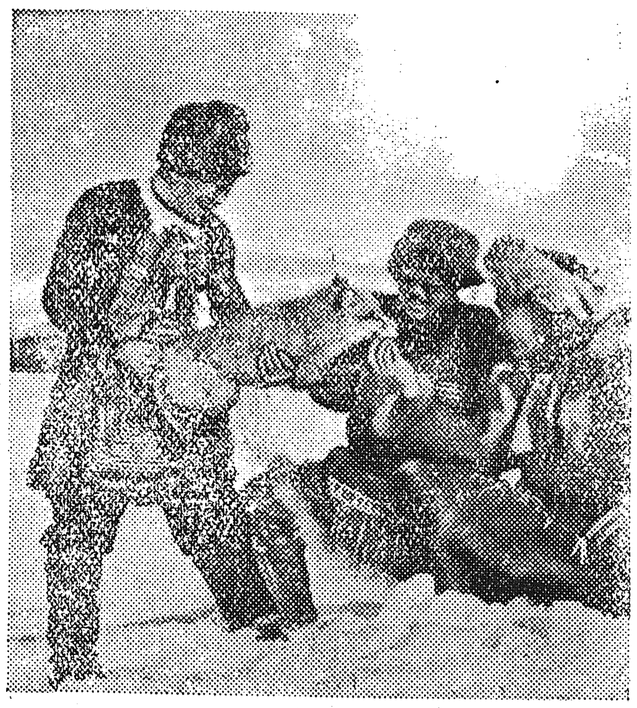

Камчатскай уобалас. Камчатскай тумул арыы ортотугар Быстринскай национальнай оройуон Анавгай сэлиэнньэтэ тэнийэн сытар. Манна XX партсъезд аатынан эвенки колхоһа баар. Кини территорията сорох европейскай государстволар сирдэриннээбэр улахан.

Ыраахтааҕы саҕана бырааба суох уонна харанга эвеннэри кыһалҕа таба стадатын кытта көһө сылдьарга күһэйбитэ. Советскай былаас сылларыгар бу улахана суох хотугу народностар олохторо төрдүттэн уларыйда. Билигин эвеннэр бииргэ олохсуйан олорууга киирдилэр. Буруолаах тордохтон охсуу дьиэҕэ олороллор. Колхоз хас сыл аайы улам элбэхтэн элбэх бэртээхэй олорор дьиэлэри тутар. Колхозка оскуола уонна дьаһыллар бар, итилэргэ эвеннэр оҕолоро государство суотугар иитиллэллэр. Семилетка маҥнайгы сылыгар сынньанар дьиэ, саҥа кулууп тутуллуохтара. Сэлиэнньэҕэ бэйэтигэр баар итии источник базатыгар парниктары тутуу тэнитиллиэҕэ.

Миллионер-колхоз кылаабынай баайынан элбэх тыһыынча ахсааннаах таба стадалара буолаллар.

Эвеннэр былыргыттан дьарыктанар идэлэриннэн түүлээх буолда буолар. Булчуттарынан бултаммыт сүүһүнэн кыһалар, кырыаастар, саһыллар тириилэрэ түүлээх саан дойдутааҕы аукционугар киираллэр.

Колхоз хаһаайыстыбатын саҥа салааларыттан бииргэстэриннэн кыылы клеткаҕа иитии буолар. 1965 сылга кыылы иитэр ферма биллэрдиҥ кэҥэтиллиэҕэ, харанатыҥы күрэҥ саһыллар иитиллиэхтэрэ.

СНИМОККА: XX партсъезд аатынан колхоз интернат оскуолатытар хаҥас —Валя Падерина уонна Наташа Рыкова уруоктарыгар бэлэмнэнэллэр. Урут эвеннэр үөрэх диэни билбэт этилэр. Билигин эвеннэр оҕолоро государство толору хааччыйыытынан үөрэнэллэр. (хаҥас) капкаантан ылыллыбыт саһылы табаһыт бостууктарга Егор Мандятовка (ортоку) уонна Егор Индановка көрдөрөр.

Бултаабыта 60 сыл ыстаастаах, Гилканов туһунан албан аат Камчатка бүтүннүүтүгэр биллэр, кини түүлээҕи бултааһын сезоннаабыт былаанын 2,5 төгүл аһара толордо.

Ю. Муравин фотота.

ССТА фотохрониката.

В. И. Ленин төрөөбүт күнүн бэлиэтээһин

Муус устар 22 күнүгэр культура оройуоннаабы Дьиэтигэр Коммунистическай партияны уонна Советскай государствоны төрүттээбит, уулу сирдьит Владимир Ильич Ленин төрөөбүтэ 89 сыла туолуутун бэлиэтээн, оройуон киинин үлэһиттэрин үөрүүлээх мунньахтара буолла. Саалаҕа мустубут дьоннор, «Ленинизм—к мунизм өрөгөйдүүрүн т гар охсуһуу кыайтарымты суох знамята»-диэн ССКП р комун политическай-сырд кабинетын сэбиэдиссэйэ Семенов Г. М. дакылаа иһиттилэр.

Үөрүүлээх мунньах кэнн тэн кинокартина көрдөрүлү

В. И. Ленин төрөөбүт күнүгэр

Культура оройуоннаабы Дьиэтигэр уонна оройуоннай библиотекаҕа В.И. Ленин төрөөбүтэ 89 сыла туолуутугар аналлаах фотомонтажтар уонна улуу сирдьит гениальнай айымныыларын витрината, культура Дьиэҕэ кэлбиттэр тохтоон көрөллөрүн курдук болҕомтону тардаллар.

Фотомонтажтарга В. Ленин олоҕуттан уонна р люционнай үлэтиттэн бил лээх советскай художни үлэлэрэ сүүмэрдэммиттэр. тябрьскай революция маҥ гы күннэригэр трибунаҕа сан тыл этэ турарын көр рөр картина о.д.а. бааллар

—o—

Дьүүллэһии кэнниттэн

Биһиги, «Коммунизм» колхоз Кирбэйдээҕи учаскатын колхозтаахтара «Колхоз сэттэ сыллаах былаанын туһунан» бырабылыанньа председателэ таб. Батакаев В. С. дакылаатын бэйэбит производственнай мунньахпытыгар киэҥник кэпсэтэн турабыт.

Ити буолбут производственнай мунньахха таба иитиитигэр, түүлээх булдугар о. д. а. үлэлэргэ баар бөдөҥ итэҕэстэри туоратарга сөптөөх этиилэр оҥоһуллубуттара. Учаастакка үлэлиир колхозтаахтар билиҥҥи бириэмэҕэ соруктара кэпсэтиллибитэ. Семилеткаҕа соруктарбытын болдьоҕун ы нинэ толорорго социалис ческай куоталаһыыны тэнит болҕомтоҕо ылыллыбыта.

Иги мунньах кэнниттэн уч каҕа үлэ балачча ыытылл производствоҕа быһаччы к тан үлэлиир колхозтаахт өрө көтөҕүллүүлээхтик ү лиилэр. Учааска булчутт маҥнайгы кыбартаалга т лээх булдугар былаанна ситиһиилээхтик аһара толор нор, колхоз үрдүнэн толоро хааччыйдылар.

А. Христофоров.

—o—

Рая Смирнова быһаараргар көрдөһөбүн

Мин баланыыссаҕа үлэлиир күнүм этэ. Баланыысса куукунатыгар олордохпуна медсестра Рая Смирнова үс таблетканы биэрбитэ. Ыалдьыбакка сылдьар киһиэхэ ити таблеткалары тоҕо биэрдиҥ, хайыыбын диэн ыйыппыппар: «Утуйар эмп, үһүөннэрин бирдэ ыйыстан кэбис» диэбитэ.

Ол миигин тоҕо утута сатыыр буоллаҕай диэн олус дьиибэргээбитим. Ити үс таблеткаларбык аптека үлэһитэ Галяҕа көрдөрбүппэр: «Сыптарытар таблеткалар» диэппитэ, оттон Ларионова Ц ля ис эмэ буолуо диэн сп хото быһаарбатаҕа, лабора каҕа көрдөрбүппэр коде диэн быһаарбыта.

Медсестра Рая Смирнов тан ыйытарга эрэ тиийэб эн этэргинэн утутар табл калар буоллуннар даҕаны, гынан баран миигин т утута сатаатыҥ?

А. Павлова.

Эн маны билэҕин дуо?

Аан дойдуга саамай кырдьаҕас хаһыат — «Кон-Эоө» диэн Китай хаһыата. Бу хаһыат таһаарыллар буолбута 1047 сыл буолла. Хаһыат бары нүөмэрдэрэ уурулл туралларар.

* * *

Саамай улахан кээмэйдээх кинигэ—1600 сыллаахха таһаарыллыбыт Китай ыйынныга. Ыйынньык хас биирдиитэ 170 страницалаах 5020 томтан турар.

* * *

Китайга кумааҕы аан б таан оҥоһуллубута. Китай топпһын этэринэн, биһ эрабыт 95-с сылыгар Чай-л диэн киһи кумааҕы оҥоһ лар ньыматын булбута. кумааҕы бастаан бамбук ум ныттан уонна солко маһын тукатыттан оҥоһуллара.

Социалистическай экономика уопсай үүнүүтүгэр үлэ оҥорумтуота улаатыытыгар олоҕуран советскай норуот олоҕо халбаҥа суох тупсан иһэр.

Кылаатка уурдарыы үүнэр

Нэһилиэннэьэ олоҕо-дьаһаҕа, культурата салгыы тупсан иһэрин чаҕылхай көрдөрүүлэриттэн бииргэстэриннэн ордор харчыларын сберкассаҕа кылаатка ууруулара буолар. Биһиги оройуоммут үлэһиттэрэ кылаатка ууруулара сыл аайы үүнэн иһэр. Ол түмүгэр биһиги сберкассабыт ааспыт сылга кылаат ууруутун былаанын 554.9 бырыһыан толорбута, оттон үс бырыһыаннаах заем атыыланыытын былаана 212,5 бырыһыан туолбута, эбэтэр 85.111 солк. заем атыыламмыта.

Кылаатка уурдарааччылар бырыһыан уонна сүүйүү быһыытынан дохуот ылаллар. Ааспыт сыл 13.368 солкуобайдаах бырыһыаны уонна сүүйүүлээх кылаатка 7262 солк. сүүйүүнү ылбыттара.

Сберкассаҕа харчыны уурдарыы бары өттүнэн ордуктааҕын ити холобурдартан, кылаатка уурдарааччылар улам элбэх буолан иһэллэриттэн көрүөххэ сөп. Кылаатка уурдарааччылар ахсааннара биһиги сберкассабытыгар ааспыт сылтан 95 киһинэн элбээтэ. Уурдарааччылар итинник элбээн, эбиллэн иһиилэрэ оройуон үлэһиттэрэ аһымныылаахтык үлэлиилэрин, олохторун таһыма тупсан иһиитин түмүгэ буолар.

Биһиги сберкасса үлэһиттэрэ ааспыт сылга үлэбит ситиһиилээхтик түмүктэммитинэн уоскуйан хаалыахпытын сатаммат. Семилетка бастакы сылыгар—1959 сылга өссө үчүгэй көрдөрүүлэрдээх үлэлиигэ дьулуһабыт, республика Магадан уобалаһын кытта социалистическай куоталаһыытын өйөөн, 1959 сылга былаанныах үлэлэрбитин болдьоҕун иннинэ толорорго соруктанабыт.

Е. Елаева.
Өлөнүөк сберкассатын сэбиэдиссэйэ.

Үс бырыһыаннаах заемы атыылаһары умнуманг

Үс бырыһыаннаах ис таһаарыны сүүйүүлээх Государственнай заем 1947 сыллаахха 20 сыл болдьохтоон таһаарыллыбыта. Сылга алта тираж оонньонор. Облигация стоимоһа 100, 200 сокуобай. Сүүйүүгэ сылга атыыламмыт заем 3 бырыһыана төлөнөр.

Заем облигацияларын сберегательнай кассалар атыылыллар уонна көҥүл атыылаһаллар. Кэнники икки сылга бу заем облигацияларынан кыратта суох суумалаах сүүйүүлэр төлөннүлэр. Холобур, граждании Захаренко 5000 солкуобайы сүүйэн турар.

Сберкассаҕа 68-с тираж кэлэн турар, облигацияҕытын бэрэбиэркэлиигэ тиэтэйиҥ уонна бу заем облигацияларын атыылаһаргытын умнуманг, бу заем облигацияларын атыылаһыы государствоҕа уонна тус бэйэҕитигэр туһаны биэрэр.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, ааты, аҕа аатын, толору суруллуохтаах.

Заказ. № 490. Оленекская районная типография Тираж. 400

Редактор И.И. БУДИЩЕ